

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Lovsekretariatet
Christiansborg
1218 København K

Dato: 11. februar 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2011-790-0739
Dok.: RAJ41787

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. S 1021, som medlem af Folketinget Line Barfoed (EL) har stillet til justitsministeren den 27. januar 2011.

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. S 1021 fra medlem af Folketinget Line Barfod (EL):

”Mener ministeren, at pårørende til en person, der er død i myndighedernes varetægt, f.eks. i en arrest, og hvor dødsfaldet efterforskes, skal have ret til en bistandsadvokat”

Svar:

Efter retsplejelovens § 741 a, stk. 1, beskikker retten i en række typer af sager en advokat for den, der er forurettet ved lovovertrædelsen, når den pågældende fremsætter begæring herom. Det drejer sig om sager om overtrædelse af straffelovens § 119 (forbrydelser mod embedsmænd), § 123 (forbrydelser mod vidner), § 210 (blodskam), §§ 216-223, §§ 224 eller 225, jf. §§ 216-223 (sædelighedsforbrydelser), § 232 (blufærdighedskrænkelser), § 237, jf. § 21 (drabsforsøg), §§ 244-246 (vold), § 249 (uagtsom legemsbeskadigelse), § 250 (hensættelse i hjælpeløs tilstand), § 252, stk. 2 (smitte med en livstruende sygdom), §§ 260-262 a (ulovlig tvang, frihedsberøvelse og menneskehandel) og § 288 (røveri). Beskikkelse i visse sager om grovere seksualforbrydelser forudsætter dog ikke, at den pågældende fremsætter begæring herom, idet beskikkelse skal ske, medmindre den pågældende efter at være vejledt om retten til beskikkelse af advokat frabeder sig det, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 2.

Retten kan endvidere, når særlige omstændigheder taler for det i medfør af retsplejelovens § 741 a, stk. 4, efter anmodning beskikke en advokat for den forurettede, selv om lovovertrædelsen ikke er omfattet af bestemmelsens stk. 1.

Hvis den forurettede er afgået ved døden som følge af forbrydelsen, kan retten efter retsplejelovens § 741 a, stk. 5, efter anmodning beskikke en advokat for den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det, og de ovennævnte betingelser efter § 741 a, stk. 1, 2 eller 4 er opfyldt. Ved vurderingen af, om sådanne særlige hensyn gør sig gældende i den konkrete sag, må der ifølge lovens forarbejder navnlig lægges vægt på, om en pårørende skal vidne under belastende omstændigheder eller i øvrigt har et særligt behov for bistand i forhold til straffesagen.

Det fremgår i øvrigt af retsplejelovens § 741 b, stk. 1, at politiet vejleder den forurettede eller, hvis den forurettede er afgået ved døden som følge af forbrydelsen, den forurettedes nære pårørende om reglerne om beskikkelse af en bistandsadvokat. Beskikkelse kan ske allerede under sagens

efterforskning, og politiet drager i den forbindelse omsorg for, at spørgsmål om beskikkelse efter § 741 a indbringes for retten.

De ovennævnte regler indebærer, at nære pårørende til en person, der er død f.eks. i en arrest (det vil sige i kriminalforsorgens varetægt), kan få beskikket en advokat, hvis dødsfaldet efterforskes som en mulig følge af en forbrydelse omfattet af retsplejelovens § 741 a, stk. 1, og retten vurderer, at særlige hensyn taler for at beskikke en advokat.

Retsplejelovens indeholder derudover særlige regler om advokatbeskikkelse i straffesager mod politipersonale. Efter retsplejelovens § 1020 e, stk. 2, kan retten således i straffesager mod politipersonale efter retsplejelovens kapitel 93 c efter begæring beskikke en bistandsadvokat for den forurettedes nære pårørende, når forurettede er afgået ved døden, og når forholdene taler derfor. Ifølge bestemmelsens forarbejder vil forholdene i de tilfælde, hvor forurettede afgår ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, altid tale for, at der beskikkes en advokat for forurettedes nære pårørende.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at beskikkelsen af en bistandsadvokat for de pårørende bør ske på et så tidligt tidspunkt i sagen som muligt, således at man i størst mulig omfang kan undgå situationer, hvor efterforskningen af sagen vanskeliggøres af, at advokaten først indtræder i sagen, når efterforskningen er afsluttet, og afgørelsen er nært forestående. Politiet bør derfor efter reglerne i retsplejelovens kapitel 66 a så tidligt som muligt vejlede de efterladte om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat.

Endelig fremgår det af retsplejelovens § 995 a, stk. 2, at retten i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af en forbrydelse, kan beskikke en advokat for de pårørende til at bistå med opgørelsen af erstatningskravet, når omstændighederne taler for det.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de ovenfor beskrevne regler i fuldt tilstrækkeligt omfang giver pårørende til en person, der er død i en myndigheds varetægt, herunder i en arrest, og hvor dødsfaldet efterforskes, mulighed for at få beskikket en advokat.